

Kravspec: Barnmorskor och förändrade attityder

På SAKs inbjudan har två kvinnliga parlamentariker från Afghanistan nyligen besökt Sverige. Azita Rafhat och Sabrina Saqib utstrålar engagemang, integritet och framför gedigen kunskap om Afghanistans utmaningar på olika områden. Jag följde deras möten med studenter, journalister, biståndsministern och några svenska riksdagsledamöter. I de många intressanta diskussionerna var det två av deras budskap som jag speciellt tog fasta på och som jag tror skapade viktiga insikter hos de som lyssnade.

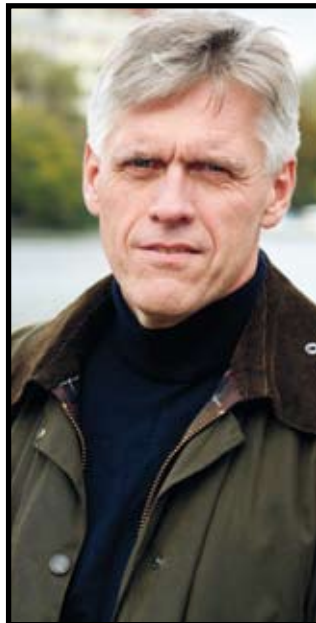
DET FÖRSTA VAR FRÅGAN om förhållandet mellan politik och religion i afghansk politik. När Azita och Sabrina beskrev hur de jobbar politiskt var det väldigt tydligt att den politiska debatten i Afghanistan på alla plan utgår från ett religiöst, islamskt sammanhang. Trots att Afghanistan är en islamsk republik har svenskar ibland svårt att förstå hur central islams roll är i afghansk politik. Azita berättade om hur hon höll sitt största valmöte i en moské och Sabrina förklarade att parlamentets debatter om rättigheter alltid måste innehålla en diskussion om hur en viss rättighet förhåller sig till koranen. I någon mån handlar lagstiftning i Afghanistan alltid om en tolkning av koranen.

DET ANDRA BUDSKAPET som återkom i de flesta samtal handlade om hur viktigt det är att få till stånd attitydförändringar vad avser flickors giftasålder om det ska vara möjligt att sänka mödradödligheten i Afghanistan. Enligt statistiken har Afghanistan världens näst högsta mödradödlighet. För afghanska kvinnor är det bokstavligen livsfarligt att föda barn. Sabrina och Azita menade att detta har ett direkt samband med att flickor gifts bort vid väldigt låg ålder. De har därför arbetat hårt i parlamentet för att den lagliga åldersgränsen för giftermål ska höjas – både för pojkar och flickor.

SAMBANDET DE PEKAR PÅ ÄR MYCKET TYDLIGT. Flickor i åldern 15-19 år löper dubbelt så stor risk att dö i samband med förlossning som kvinnor över 20. För flickor under 15 år är risken att dö i barnsäng fem gånger så hög.

MÅNGA HAR UPPMÄRKSAMMAT HUR SAK GÖR SKILLNAD inom mödrahälsovården. Vår verksamhetsberättelse för 2008 visar att antalet förlossningar med kvalificerad personal ökat med 30 procent i de provinser där SAK ansvarar för hälsovården. Med stöd av årsmötets nya strategi för vårt hälsoprogram och Sidas prioritering av sexuella och reproduktiva rättigheter i det svenska utvecklingsarbetet med Afghanistan kommer vi framöver att öka ansträngningarna för att utbilda barnmorskor och förbättra kliniker ytterligare. Sänkt mödradödlighet kräver barnmorskor och kliniker. Men det är viktigt att inte glömma att vårt arbete för att stärka afghanska kvinnorrättsorganisationer i deras arbete med att förändra både lagstiftning och attityder är en omistlig del av arbetet om vi ska nå målet att minska mödradödligheten i Afghanistan.

Torbjörn Pettersson, SAKs generalsekreterare

Torbjörn Pettersson
är SAKs generalsekreterare.

